

חיים רוטר

דומ"צ

מח"ס ושור"ת שערי חיים

רח' חוני המעגל 20

אלעד

[ד]

תרנגולתא דאגמא

הערות והארות בענין העוף הטמא "הנזיר מבראקל"

בס"ד, בפרוס חודש הרחמים והסליחות תשע"ז

לכבוד ידיד ה' וידיד כל בית ישראל ידי"ע לוחם מלחמתה של תורה לטהר שולחן של בני"ק קדושים שומר המשמרת בלא לזוז מהמסורת, הגאון רבי משה בראנדסדארפער שליט"א גאב"ד היכל הוראה ירושלים.

שלו רב וכטו"ס,

הנני לצרף במכתבי זה לבקשת כ"ת הערות והארות בענין העוף הטמא "הנזיר מבראקל" בכדי לטהר שולחן של בני"ק קדושים וכמש"כ תורתנו הק' והבדלתי בין הבהמה הטהורה לטמאה "ובין העוף הטמא לטהור".

[א]

בדין השחרות שבחרטום ורגלים וצפרנים

בשור"ת האלף לך שלמה (יור"ד סי' קל"ו) כ' וז"ל ונדון האוואז שהי' בו "חרטום שחור" המנהג להטריף בח"ש אוואז או בר אוואז, ואין בודקין בפנים רק אם גם "רגלים והצפרנים שחורים כולם או מקצתם" הוא טרפה ואם כל הצפרנים אינם שחורים כשרה, והנה שם האוואז שהי' החרטום שחור היתה טריפה והכלים נ"ל להשהותם מעלי"ע ואח"כ להכשירם.

ויל"ע א"כ הדין בתרנגולים דיש להם מראה הנוטה לשחרות בחרטום וברגלים ובצפרנים.

ובכף החיים סק"ח כ' וז"ל עוף "שהנוצה שלו מהודרת" ויש לו בכרבלתו קצת נוצות כמו ורדים וכל גופו יפה "חוץ מרגלים שהם שחורות" אסור לאוכלו והוא הטו"ס וכלשונם קורין אותו פאו"ן, כנה"ג בהגב"י או' ל"א ובתש"ו שבסוף קול בן לוי סי' כ"ג וסי' כ"ד, שפ"ד אות ח' מחב"ר אות ז' זב"צ אות י"ד וכתב שבמדינתם קורין אותו טווס ואין אוכלים אותו עכ"ל.

ולפי"ז בניד"ד דעוף הנזיר מבראקל שניכר שחרות בחרטומו [מקור] ובצבע רגליו וצפורניו [אפור נוטה לשחרות] ודאי דהוי סימן טומאה וכמש"כ, [ושור"ר דמהכף החיים ליכא ראיה לאיסור דיתכן דמציין את רגליו השחורות של הטווס רק בכדי לתאר את דמותו, ולא שזה סימן לטומאתו וצ"ב] וכן לא ידוע לי על תרנגול טהור שרגליו שחורות, ועי' בשור"ת אבני צדק (יור"ד סי' כ"ט) דדן בכעין

שאלה זו ביוני הבר, שהיה שינוי בגוון הרגלים מיוני הכשר עיי"ש **וחכמי הטבע אומרים שצבע רגליו אין בדומה לו בכל העופות למעט העוף הטמא "סילקי"**.

וכן בהרבה מעופות הנ"ל החרטום העליון בולט יותר החוצה מהחלק התחתון בשיפוע עם שפיץ, שבדרך כלל כן נראים העופות הדורסים. [נדבר זה צ"ב היטב מה גודל כפיפות החרטום וזאת מכיון שכ"ה במינים אחרים של תרנגולים, ורק חותכים להם את השפיץ שבחרטומם].

וכן עצם זה "שצומת רגליו חזק ביותר" דהיינו אפילו יותר מעוף בלאדי וכמש"כ הרה"ג אמיתי בן דוד שליט"א, צריך לעורר בנו ספק שמא זה מורה לנו שהוא עוף דורס, שכידוע עופות הדורסים החרטום העליון בולט יותר מהתחתון בשיפוע וכן רגליהם יותר חזקים וכמש"כ בספר שיחת חולין (עמוד תכ"א).

שוב נודע לי שצבע בשרו כצבע רגליו, ולא מצינו בתרנגולים טהורים צבע בשר כזה, רק לבן [כגון בפטם] או לבן נוטה לאדום [כעופות שגדלים בטבע, או בלאדי וכ"ה גם בעופות ערביים שחורים].

ובדין אווזות ובר אווזות שחרטומיהן שחורות [וקורין אותם וילדי געניז או קצקיי"ש, עי' בשפ"ד (סי' פ"ו סק"ז) ובשו"ת בית שלמה (ח"ג סי' ס"ח) ובפ"ת בריש (סי' פ"ב)].

סיפר לי הגרמי"ל שליט"א שאחד שאל להגרצפ"פ ז"ל בדבר ברווז שחרטומו שחור, ואמר שכבר נשאל בזה הגרש"ס ז"ל רבה של ירושלים והתירו, אולם הוא אינו יכול להעיד שזה אותו ברווז מחמת מרחק הזמן והבדדמי כ"כ גדול ולכן לא התירו וד"ל.

[ב]

חולק אצבעותיו

כתב הרמב"ם בפירושו למשניות (חולין דף נט) וז"ל שעוף טמא כשעומד על חבל או שרביט דק ונותן קצת "צפרוניו" [צ"ל אצבעותיו] על אותו השרביט מצד אחד ומקצתם מצד אחר, עד שיהיה השרביט תחת אצבעותיו כמו שאוחז שום דבר ביניהם עכ"ל.

איברא (דבפ"א מהל' מאכלות אסורות ה"כ) כי וז"ל כל עוף שחולק את "רגליו" כשמותחין לו חוט שתיים לכאן ושתיים לכאן וכו' [וצ"ב הלשון רגליו, וצ"ל אצבעותיו] ובשו"ע (סי' פ"ב סעיף ב') כי וז"ל כל עוף שהוא דורס ואוכל כידוע שהוא ממינים הטמאים ואם אינו יודע אם דורס או לאו אם כשמעמידים אותו על חוט חולק את רגליו שני אצבעותיו לכאן וכו' ולכאורה מהא דלא כי הרמב"ם בהלכותיו כמש"כ בפירושו למשניות "עד שיהיה השרביט תחת אצבעותיו כמו שאוחז שום דבר ביניהם", וכן לא כתב כן בשו"ע משמע דגם בלא"ה הוי סימן לדורס.

ברם גם אם זה אינו, המציאות שהעופות שגדלים בחצירות כמעט תמיד לא ימצא בהם לא על חוט ולא על מוט עבה או דק שלא יעמדו בצורה ששלש אצבעות מצד אחד ואצבע היתרת [האחורית] מהצד השני, ומכיון שעוף דידן מצוי מאוד שב' אצבעותיו לכאן וכו' לכאן גם אם יש לדון שאינו עומד כצורת פירוש המשניות להרמב"ם אולם זה ודאי נותן לנו נקודה לחשיבה דהוי עוף דורס דהלא למעשה הוא שונה בעמידתו משאר עופות טהורים.

וביותר דכל מה שאנו רואים "לפעמים לזמן מועט" בעופות שלנו שבמקום שהעוף יתפוס את המוט הדק בג' אצבעותיו הוא יתפוס בב' אצבעותיו מצד ימין או מצד שמאל, **אולם מעולם לא ראיתי אפילו לא לזמן מועט שיתפוס את המוט הדק בב' אצבעותיו האמצעיות מלמעלה** [האצבע הארוכה מכולם שהיא האמצעית שבכל רגל, והאצבע הסמוכה לה לצד אורז העולם, דהיינו ברגל ימין האצבע הימנית וברגל שמאל האצבע השמאלית] **וב' אצבעותיו הנותרות יהיו מלמטה ואפשר לראות זאת אך ורק בעוף דורס "כתוכי" וכן הוא בעוף דידן כמופיע בתמונות וזה מהווה סימן דריסה שבתנוחה זו יש לו תפיסה חזקה ביותר ובפרט כשתופס בשתי רגליו והנסיון הוא יותר ממאה עדים, ועי' בחת"ס (יור"ד סי' ע"ד) שכי' שאפילו אם פעם אחת הוא חולק את רגליו הוי ראייה שהוא דורס, וכמדומה שבביאור זה הניחו לי מקום מהשמים להתגדר בו.**

ומ"מ זה זכור ופשוט שגם אם יתעקש המתעקש דשינוי זה לא הוי סימן דריסה וטומאה ממש, אבל זה פשוט דלכו"ע הוי שינוי גדול ועצום משאר מיני תרגולים שלנו המחייב מסורת מחודשת על זה העוף עצמו.

וכאן ראיתי מקום להעיר דהלא בדיקת חולק אצבעותיו מופיעה בשו"ע דעל ידי זה אפשר לדעת אם הוא דורס או לא, וא"כ איך אפשר להתיר עוף זה על סמך סברות כרסיות ובפרט שאפשר לבדוקו בטבע לאורך זמן, וא"כ מה פשר הבהילות לפרסם שהוא מותר בלי למצות את אופני הבדיקות [גם אם הוא קולט מן האויר] שמופיעים בשו"ע ואפשר לבאר על דרך הדרוש הא דאמר רבי יוחנן טובה צפורן של ראשונים מכריסו של אחרונים (יומא ט' ע"ב) שדורות ראשונים לא סמכו על סברת כריסם אלא בדקו בצפורנם אם הוא חולק אצבעותיו משא"כ דורות אחרונים שנתעצלו מלבדוק וסמכו על סברת כריסם לבד. ודבר פלא הוא איך לא בדקו אצל מומחים לעופות ש"כריסו" מוכיחה עליו שהוא "עוף ציד" **זכריסו מאורכת ביחס לעופות כשרים רגילים שהיא מתעגלת מקדימה וזה מונע אותם מלעוף לצייד.**

[ג]

צורת הביצים

והנה בתחילת המערכה שפמעכ"ת פנה אלי לעמוד לימינו להציל את בני"י קדושים מטומאת "עוף הנזיר מבראקל" שאלתי את כ"ת איך צורת הביצים האם כמבואר בשו"ע (סי' פ"ו) ובאמת לא עלה על דעתי שישקיעו הון תועפות בלי לבדוק דבר זה, וכשדיברתי עם הגרמיי"ל שליט"א בסוד שיח בענין זה באור ליום שני כ"ב מנחם אב, קרוב לב' שעות עוררני על ענין צורת הביצים, ואמרתי לו דדבר זה נשמע מופרך ביותר והוא לא יתכן, דהלא זה רשעות גמורה להאכיל את בני"י קדושים עוף שרבים מביציו הם כד כד, והראה לי מסמכים שעוף הנזיר מבראקל מיוחד בביציו אצל הגויים שהם כד כד דבכה"ג החלמון גדול בשליש, ועם כל זה מחמת חומר הענין לא האמנתי למשמע אוזני והלכתי לברר עני"ז עד ששמעתי שהודה הרב א. שהוא היבואן הראשון של עוף הנזיר מבראקל, ואמר שאף שרבים מביציו דומים לכד כד אולם במבט בוחן הם כד חד, וכולי גופאי אירתע למשמע דברים אלו, ונחרדתי בצורה נוראה וכמעט שחליתי דהלא התקיים בנו הכתוב "והיית משוגע ממראה עיניך" דהלא פשוט שהוא עוף טמא דאף אם במבט בוחן הוא כד חד איני יודע אם באמת זה כך וכן יתכן שזה מפני שהוכלא בעוד מין, **והלא זה ברור בכתבי העכו"ם דטרם**

שהוכלא היו ביציו כד כד והוא עוף טמא, וכל זאת מלבד מש"כ אחיך הגר"ש שליט"א שאצבעותיו חלוקות [וכנ"ל באות ב'] שמבואר בגמ' ובשו"ע (סי' פ"ב) דהוי סימן לדורס. נורא נוראות...

ולאחר כותבי כ"ז הגיע לידי "זכרון דברים ממסע חיפוש תרנגולים במדינת בלגיא" שכי הרב שלמה ציפער, ושם כי דראה אצל גוי אחד עוף הנזיר מבראקל ביצה "כד כד" וכתב לו ר' מאיר בער דיש לציין שהגוי הסביר שאלו מהביצים הראשונות שהטילו התרנגולים ושעם הזמן הביצים המוטלות גדולות יותר וחדות יותר, ומציין הכותב דלא מוזכר חילוקים אלו בפוסקים, ומסיים דבזה פג טעמו הטוב של מגדל זה ע"כ **ודבר פלא מדוע חשבו שהריעותא היא במגדל ולא ב"מין" הבראקל ואם היו בודקים היטב היו מגלים שעוף זה ביסודו ביציו כד כד ולא היו נכשלים ומכשילים.**

[ד]

בענין פסול "שמוטה"

כתב השו"ע (סימן כ"ד סעיף י"ז) שחט אחד מהסימנים ונמצא השני שמוט ואין ידוע אם קודם שחיטה נשמת או אחר שחיטה הרי זו פסולה וכו' (סעיף י"ח) נמצא הסימן השחוט שמוט אם כשחט תפס הסימנים בידו או עור בית השחיטה מאחריו ונדחק הסימן תחת העור הרי זו פסולה וכו', וע"ע לעיל (סי' כ' סעיף ג'-ד').

וביאר מציאות של פסול שמוטה, שדין העוף כספק נבילה (ש"ך סקכ"ז) הוא שכידוע שהרבה פעמים שאדם נבהל בפתאומיות הוא שואף אויר פנימה, והקנה והושט נדחקים לצד העורף וכמו"כ הוא בשאר בע"ח, ושוחט מיומן בתפיסתו את העוף הוא מזהה אם העוף כבר תפס שהולכים לשוחטו ודוחק את הסימנים, ובכה"ג בכדי שלא יהיה פסול של שמוטה, עליו להחזיר את העוף למגירה שירגע.

והנה מציאות זו של שמוטה היא בעיקר מחמת שתי סיבות א' מחמת השכל שיש לבע"ח, ולכן זה מצוי ב"פטם" יותר מב"הודו" [ההודו הוא תרנגול יותר טיפש מהפטם] ב' מחמת החוזק של העוף, ולכן זה מצוי יותר בזכר של הפטם מאשר בנקבה, וכן החיה יותר חכמה וחזקה מהבהמה, ולכן הבהמה קולטת שהולכים לשוחטה רק בסוף התהליך משא"כ חיה (ועי' ביד אפרים סי' ל"ו סעיף י"ד צמקה וכו') ולכן כששוחטים בפל"ו שהוא ספק חיה ספק בהמה, (עי' בשוע סי' כ"ח סעיף ד') צריך להכות אותו במכות חשמל שלא יתנגד לשחיטה, וכן הוא בוכה ומוריד הרבה דמעות בכדי שלא ישחטוהו ועי' כע"ז בב"מ (פה ע"א).

ובניד"ד בעוף הנזיר מבראקל יש אחוזים גבוהים של שמוטה יותר מבשאר העופות, [שבכל העופות זה בכלל לא באחוזים אלא מקרים בודדים משא"כ בעוף זה, ריעותא דשמוטה הוא בעשרות אחוזים וד"ל] דהיינו שיש לו שכל וכח יותר מכל עוף טהור אחר וזה נותן לנו חשיבה מחודשת שמא זה עוד הוכחה שעוף פרא זה "הנזיר מבראקל" הוא ממין הדורס ופשוט.

וכן איכא עוד ריעותא, וכמו שאמר לי ש"ב השו"ב הרה"צ אהרן ברקוביץ שליט"א שהבשר שבו מועט מאוד ביחס לעצמותיו, ואין זה עוף של אכילה, וכן מעידים אוכלי עוף הנזיר מבראקל

בגירסתו המקורית [לא המוכלל בפטם] שבשרו קשה לאכילה, ולכן צריך בישול רב, [כעין עופות זקנים לאחר שגמרו להטיל ביצים] וביותר דגם לאחמ"כ הוא נמרח כעין מסטיק וזה צריך לעורר בנו ספק שמא הקב"ה ברא אותו כן מכיון שהוא דורס, ואינו בנוי לאכילה ועיי' בב"מ (פו ע"ב) מובחר שבעופות תרנגולות (ועיי' בקיצור שו"ע סי' ל"ב סעיף ח') **ובאמת הסיבה שאין לו כ"כ הרבה בשר, דכבר כתבו חכמי הטבע שהוא מוכלל מעוף הפיומי שגדל ליד הנילוס והוא עוף דורס שרוב אכילתו הוא ע"י קליטה מהאוויר.**

[ה]

עדות השוחט מבלגיה

סיפר השו"ב של אנטוורפן אשר במדינת בלגיה הרב אקשטיין שליט"א, שיהודי בלגיה לא אוכלים את עוף הנזיר מבראקל, ולאחר שנתפרסם הענין נסע לבראקל לקנות כמה עופות הנזיר מבראקל [נקראים כן על שם מקום גידולם] וגידלם בחצרו, וראה שהתנהגותם כעופות דורסים, וכן הוא מקובל אצל הגויים המגדלים אותם, והנה עצם זה שיהודי בלגיה אינם אוכלים אותם, היה צריך לגדוע את הויכוח, אולם לאחר שעשו מעשה, שערי תירוצים לא ננעלו וכמבואר בשו"ע יור"ד (סי' רמ"ב סעיף ל"ו).

[ו]

מסורת העכו"ם

ובדבר מה שמתפארים שעוף "הנזיר מבראקל" שבמדינת בלגיה, הם מוחזקים בטהרת היחוס ע"י אילן יוחסין ורישום מדוקדק וכו' וכו'.

והנה זה פשוט דבהעדר חוק ופיקוח, זה מבוסס בסופו של דבר על נאמנות אישית של המשמר, ואו מי שהוא קיבל ורכש ממנו במהלך השנים, והרישום רק משקף את טענת המשמרים, ובנוי על נאמנותם האישית, ואין כל מנגנון בקרה וולנטרי של איגוד כלשהו לאמת נתונים אלו והכל תלוי אישית במגדל ובנאמנות שמסתמכים עליו.

והנה בכל תקופה נשמעים ערעורים על מגדלים שונים בארץ ובחו"ל שהרכיבו זנים ממקורות שונים, אולם קשה לעכוב בוודאות, אבל זה המקסימום שניתן לעשות מבחינת המגדל, כל זמן שאין בזה חוק ופיקוח מרכזי.

והנה מלבד כל בניינים שהוא נעדר יסודות הלכתיים של נאמנות עכו"ם במסיח לפי תומו [וכן תמוה ביותר דהלא אפילו על עצמם אינם נאמנים דהלא לא פסקה זוהמתן ועיי' בע"ז (כב ע"ב) דאמר רב יהודה אמר שמואל משום רבי חנינא אני ראיתי עובד כוכבים שלקח אווז מן השוק "רבעה" חנקה צלאה ואכלה] ולהבדיל בין קודש וחול וכו' וכו'. הוא גם נסתר מכל ספרי המדע שמפורש שהוא

הוכלא כמה וכמה פעמים עם מינים ממינים שונים מהטמאים, ואוי לנו שכך עלתה בימינו שעל כאלו יסודות רעועים בונים את הדברים הכי יסודיים ושורשיים בקדושת המאכלים לבני ישראל קדושים.

[ז]

בדין אי איכא למיחש לחיבור טמא וטהור באופן טבעי

והנה איתא בביצה (דף ז') אמר רבינא גמירי כל היכא דאיכא זכר לא ספנא מארעא ועד כמה וכו' עבד רב מרי עובדא עד שתין בתי וכו' ולכאורה מהכא מוכח דכל התרנגולים מוכלאים גם מין על שאינו מינו, וגם טהור על טמא דאל"כ היה לגמ' לחלק בזה, ונתקשיתי בזה טובא עד שבס"ד עלה ברעיוני דגם אם עוף טהור מתחמם ע"י עוף טמא להטיל ביצים דלא גרע מדספנא מארעא "מ"מ אותן הביצים לא יצליחו לגדל אפרוחין" ושור"ר שכבר כ"כ בשו"ת חת"ס (יור"ד סי' ע"ד) ובשו"ת האלף לך שלמה (יור"ד סי' קמ"ג) ובשו"ת בית שלמה (ח"ג סי' קמ"ד).

ואין להביא ראיה מהא דמצינו בב"ק (נה ע"א) כאן שנה רבי תרנגול טווס ופסיוני כלאים זה בזה פשיטא וכו' "משום דרבו בהדי הדדי" וכו' הרי שגדלים מין על שאינו מינו, דעי' בשיטמ"ק שכי מהראב"ד הרשב"א והרא"ה ז"ל דהיינו שזה מגדל אפרוחו של זה וזה של זה "ולא מפני שגדלים זע"ז".

איתא בבכורות (ז' ע"א) אריב"ל לעולם אינה מתעברת לא טמאה מן הטהור ולא טהורה מהטמא ובשו"ת חת"ס (יור"ד סי' ע"ד) כ' דדלמא לא אמר ריב"ל אלא בבהמה אבל בעוף שפיר מתעבר טהורה מטמא, ומהחזו"א (יור"ד סי' י"ג אות י"א וסי' י"ד אות ב') חזינן דנקט בפשיטות דעוף טהור מתעבר מעוף טמא ועי' בתוס' נדה (נ ע"ב).

[ח]

בדין הכלים

בדרכ"ת (סקל"ה) כ' בשם שו"ת אבני צדק (חור"ד סי' כ"ט) וז"ל בסיום דבריו, ומ"מ בנ"ד לענין הכלים נ"ל להתיר לאחד מעל"ע שהרי דעת התוספות ורוב הקדמונים דעוף שיש לו ג' סימנים טהור ומותר לאוכלו דבידוע שאינו דורס וכו' אלא דאנן נגררין אחר הטור ובית יוסף והרמ"א דאפי' יש להם ג' סימנים אין לאוכלו בלא מסורת שאנו חוששין שמא הוא דורס כחומרא דרש"י נמצא דאפי' להאוסרין אינו רק ספק דאורייתא וזה להיונים בעצמם אכל לענין הכלים לאחר מעל"ע שהוא ספק דרבנן ע"י גלגול יש להתיר אפי' בנודע הספק תוך מעל"ע כיון דרוב הפוסקים מתירין לגמרי וכ"פ המהרש"ל וכו' עכ"ל ועי' בש"ך (סק"ח).

ברם בניד"ד לאחר שהוברר בודאות גמורה דעוף זה הוא טמא פשוט דלכו"ע צריך להכשיר הכלים ואין צריך להאריך בזה.

[ט]

בדין השוחד יעור עיני חכמים

ובדבר השאלה איך החי יכול להכחיש את החי, ואיך ת"ח לאחר שאכלו והאכילו מעוף זה יכולים לדון בזה ולהוציא פסק הלכה בזה.

האמת שאין בפי מילים וכבר כתבה התורה בזה כי השוחד וגו' וזאת לאחר שהיא מעידה שהם פקחים וצדיקים וד"ל ועי' בכתובות (דף קה).

וכבר במכתבי הקודם ציינתי לעי' בדברי הרמ"א יור"ד (סי' רמ"ב סעיף ל"ו) שמבואר מדבריו שאם נתעוררה שאלה שנוגעת לחכם עצמו או שיש לו איזה נגיעה בדבר, והוא בא להתיר לאחר שכבר נתעוררה השאלה ע"י קבלה שכך הדין, או ע"י דימוי מילתא למילתא אין מקבלים את דבריו מפני שחוששים שמא מדמה בדברים שאינם דומים, ומשה אמת ותורתו אמת.

ואיכא עוד טעם בזה וכדמשמע מרש"י יבמות (עז ע"א) ד"ה דהא, דחיישינן שמא ישקר מפני נגיעתו בדבר, וכבר האריך בזה המהרלב"ח ז"ל בקונטרס הסמיכה, ובודאי דכן חיישינן שישקר משום כיסופא ומצינו כן כ"פ בש"ס ועי' במש"כ בשו"ת שע"ח (ח"א סי' קע"ז) וע"ע בברכ"י (סי' ר"מ אות מ') ואם כי הדברים חריפים אולם כולנו משועבדים לדברי הראשונים והאמת אהובה עלינו מכל, וכל ישראל יוצאים ביד רמ"א.

ותורתינו הק' תורת אמת, ומשה [הרמ"א] אמת ותורתו אמת, ולכן לא נפלאתי כשהוברר לי שהגאון שליט"א שכי' עדות בשם בעל שבט הלוי זצ"ל הוא לא ראה את מה שהוא מעיד, וכן הוא לא ידע בשעת כתיבת עדותו מי הביא את העוף לשבט הלוי וכל העדות היא עד מפי עד מפי עד וכו' וכו' וכמו"כ בזמן כתיבתו הוא לא ידע אם הביאו בפניו את עוף הנזיר מבראקל הכסוף או הזהוב או בכלל את הבלאדי ואיזה בלאדי.

וכן במכתבו בענין כשרות מסורת העופות מיום ד' מנחם אב תשע"ו, מזכיר את השבט הלוי כמה פעמים, ולא כתב כלל שראה את העוף וכו' ורק במכתבו ממנחם אב תשע"ז לאחר שקמו עוררים על כשרות העוף "נזכר במעשה ונתחדשה ההלכה", וכאן לא שייד לתרץ את תירוץ הגמ' ביבמות (עז ע"א) שאני הכא דהא "שמואל" ובית דינו קיים, ופירש"י "ומילתא דעבידא לגלויי הוא ולא משקר בה" דהא בעוה"ר רבינו "שמואל" כבר אינו קיים, וגם מבית דינו אף אחד לא הצטרף לעדות זו, וכמדומה דדי בזה.

[י]

עופות להטלת ביצים

ידוע ומפורסם בשער בת רבים כי המערערים על כשרותו של עוף הפטם, ערערו כל השנים גם על כשרותם של "המטילות" [להגורן בלע"ז] והם לא אכלו לא עופות פטם ולא ביצי עוף, ורק בשנים האחרונות אכלו ביצי עוף הנזיר מבראקל.

ובזה אני תמה מדוע בקונטרסים שהוציאו כ' כי אין בעיה הלכתית בביצי המטילות, וכמדומה דתשובה לדבר הם יודעים שבשלב זה הציבור לא יפסיק לצרוך ביצים, ואז גם לא יהיה להם שליטה על שוק העופות לאכילה ופשוט.

וביותר תמוה דאם אין ריעותא בהלכה במטילות, א"כ מדוע שלא ימכרו את המטילות לאכילה, והלא הגר"מ סולוביציק זצ"ל אכל רק מטילות, [בכדי להימנע מחשש טריפות מהזריקות ואכמ"ל] ואפשר לשוחטם קודם שמתחילות להטיל ואז בשרם יותר רך וטעים, ותשובה לדבר, דאז פשוט לא יהיה לעסקנים שליטה על שוק העופות.

איברא כמש"כ בתחילה דס"ל דגם התרנגולים המטילות מוכלאים במינים האסורים, רק כרגע כלכלית נוח להם לשנות גירסא, וכמו שהם בעצמם פתחו קו יצור עוף הנזיר בראקל מוכלא בפטם, ולשאלה מה הועילו חכמים בתקנתם לשיטתם, תשובה לדבר שליטה על שוק העופות, ואם כל הכאב אין מנוס מלכתוב את האמת... [ואפשר להליץ עליהם זכות שברוחב דעתם הכריעו כשיטת החזו"א יור"ד (סי' י"ד אות י"ב) שאין חוששין לזרע האב אפילו שעורב בו מלכתחילה ודלא כהחת"ס שחוששין לזרע האב באם נודע בבירור שנתערב בו זכר ללא מסורת, ובפרט כשניכר קצת באפרוח שנולד ע"י בשו"ת יור"ד (סי' ע"ד) ודלא כהחזו"א יור"ד (סי' י"ג אות י"א) וצ"ע].

והשי"ת ישמרנו ממאכלות אסורות ח"ו
ויערה עלינו רוח טהרה ממרום,
והנני מעתיר על פמעכ"ת וכל הנלויים אליו
שיזכו בימי הדין הבאים לטובה
להיות נכתבים ונחתמים בספר חיים טובים.
מנאי חיים רוטר.